

İRLANDA SEÇİMLERİNDE TARİHİ SONUÇ: IRA'NIN SİYASİ KANADI SİNN FEİN İLK KEZ BİRİNCİ PARTİ

-

11.02.2020

EuroNews (11 Şubat 2020)

İrlanda erken genel seçimlerinden İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA) ile bağlantılı parti Sinn Fein zaferle çıktı. Sinn Fein, İrlanda İngiltere'den bağımsızlığını kazandığından beri ülkeyi yöneten iki merkez parti Fianna Fail ve Fine Gael'i seçimlerde geride bırakarak tarihi bir başarı elde etti.

Sol görüşlü milliyetçi Sinn Fein, oyların yüzde 24,53'ünü alarak birinci parti oldu. Onu yüzde 22,18 oy oranı ile merkez sağ Fianna Fail takip etti. İktidardaki Fine Gael'in oyları ise yüzde 20,86'da kaldı.

Sinn Fein birinci parti olsa da parlamentoda merkez sağ Fianna Fail en çok sandalyeye sahip parti konumuna geldi.

160 sandalyeli parlamento için 42 aday gösteren Sinn Feinin milletvekili sayısı 37'de kaldı. Fianna Fail, 38 milletvekili çıkararak parlamentoda Sinn Fein'in önüne geçti. Fine Gael ise 35 milletvekili çıkarabildi.

2016 yılında yapılan seçimlerde 14 sandalyeye sahip olan Sinn Fein bu sonuçlarla parlamentodaki milletvekili sayısını iki kattan fazla artırmış oldu.

Seçim sonuçları İrlanda'ya istikrar getirir mi?

Bu sonuçlara göre İrlanda'da koalisyon hükümeti kurulacak. Fianna Fail ve Fine Gael daha önce Sinn Fein ile hükümet kurmaya yanaşmayacaklarını açıkladıkları için olası koalisyon senaryolarının ekonomik dar boğazdaki ülkeye istikrar getirmeyeceği yorumları yapılıyor.

Ancak seçimler sonrası Sinn Fein lideri Mary Lou McDonald, ikinci ve üçüncü gelen merkez sağ partilerle koalisyon için görüşmeye hazır olduklarını duyurdu.

McDonald, iki büyük partiyle koalisyon kurulması halinde başbakanlığın dönüşümlü olabileceğini söyledi. İrlandada hükümet kurmak için 80 milletvekili gerekiyor.

Sinn Feinin daha küçük partiler ve bağımsız milletvekilleri ile de koalisyon kurması ihtimali bulunuyor. Seçim sonuçlarına göre parlamentoya giren 21 bağımsız milletvekili oyların yüzde 15,39'unu aldı. Yeşiller yüzde 7,3 ile 12, İşçi Partisi yüzde 4,38 ile 6, Sosyal Demokratlar da yüzde 2,9 ile 6 ve Dayanışma - Kardan Önce Halk partisi 5 milletvekili çıkardı.

İki İrlanda birleşir mi?

IRA'nın siyasi kanadı Sinn Feinin tarihinde ilk kez birinci parti konumuna yükseldiği seçimin, Kuzey İrlandadaki İngiltere ile birlik yanlısı kesimleri kaygılandıracağı belirtiliyor.

Beş yıl içinde iki İrlandanın birleşmesi için bir referanduma gidilmesini isteyen Sinn Feinin, seçim zaferinin ardından bu süreci hızlandıracak adımlar atması ihtimali bulunuyor.

Avrupa Birliği üyesi İrlanda ile İngiltereye bağlı Kuzey İrlanda arasına Brexit anlaşması kapsamında fiili bir sınır ve gümrük duvarı girecek. Siyasi gözlemciler bu durumun iki İrlanda'nın birleşmesinden yana milliyetçileri memnun ettiğini belirtiyor.

İngiltere, Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda'dan oluşan Birleşik Krallık'ta 12 Aralıkta yapılan erken genel seçimin Kuzey İrlanda ayağında da iki İrlanda'nın birleşmesinden yana partilerin milletvekili sayısı, İngiltere ile birlik yanlılarını geçmişti.

İrlanda milliyetçisi Sinn Fein ve Sosyal Demokrat İşçi Partisi Londra'daki merkezi parlamentoya toplamda 9 milletvekili gönderirken, İngiltere yanlısı Demokratik Birlik Partisi (DUP) 8 milletvekilinde kalmıştı.

Bununla birlikte Sinn Fein milletvekilleri geleneksel olarak Londra'daki parlamentoyu boykot ediyor ve sandalyelerini boş bırakıyor.

Merkez sağ partiler 1920'den beri koalisyon kuramıyor

İrlandada merkez sağ partiler arasında 1920'lerdeki İrlanda iç savaşından bu yana devam eden düşmanlık nedeniyle koalisyon kurulamıyor.

Ülkenin en eski siyasi hareketi Sinn Fein, İrlandanın İngiltereye karşı verdiği bağımsızlık mücadelesinin öncüsü konumundaydı. 20'nci yüzyılın başında Sinn Fein ve IRAnın başlattığı silahlı mücadele sonucunda, 1921de İngiltere ile İrlandanın bağımsızlığını tanıyan anlaşma imzalandı.

Yaklaşık 85 bin kilometrekarelik adanın hemen hemen 6'da 1'ini oluşturan ve Protestanların çoğunlukta olduğu kuzeye ayrılma olanağı tanıyan anlaşmanın imzalanmasını takiben, kuzey bu hakkını kullanarak İngiltereye bağlanma kararı aldı.

Katoliklerin çoğunlukta olduğu adanın güneyinde ise anlaşmayı yeterli bulanlar ile yetersiz olduğunu düşünenler arasında 1922de iç savaş patlak verdi.

Fine Gail ve Fianna Fail partilerinin kökeni

Bugünkü Fine Gail anlaşma yanlılarının, Fianna Fail ise anlaşmaya karşı çıkanların devamı konumunda. Tarihsel olarak her iki partinin kökü de Sinn Feine dayanıyor.

Sinn Fein ve IRA, İngiltereden bağımsızlık için başlattıkları mücadeleyi 1960lardan itibaren Kuzey İrlandayı da İngiltereden ayırmaya ve nihayetinde iki İrlandayı birleştirmeye dönük bir mücadeleye

dönüştürdü.

IRA, bu amaçla yıllarca gerçekleştirdiği silahlı mücadelesine 1998de İngiltere ile varılan ve Kuzey İrlanda bölgesel hükümetine önemli ölçüde yetki devrini öngören "Hayırlı Cuma" (Good Friday) anlaşması ile son verdi. Adanın hem kuzeyinde hem de güneyinde halk oyuna sunulmuş kabul edilen anlaşmaya, İrlanda, İngiltere ve Kuzey İrlanda'da Sinn Fein'in de aralarında yer aldığı 8 siyasi parti imza koydu.

IRA'nın siyasi kanadı Sinn Fein, meşru bir siyasi aktör olarak adanın iki yakasında da etkinliğini artırarak sürdürüyor.

Kaynak/Source: